

av Øystein Hagen/ as norske ord og bilder (int)/ www.nob.no

Hva var jobben? I 2005 var det ti år siden Schibsted kjøpte Oslonett, og det første av mediekonsernene i Norge så Internett som en kommersiell mulighet. Oppdraget var å markere begivenheten med temadekning, dvs. flere artikler.

Hvem var oppdragsgiver? Computerworld/IDG Norge

Når ble jobben gjort? Høsten 2005. Artikkelen ble til overs, og er ikke publisert før.

Valgnatt på nett

av Øystein Hagen

OL på Lillehammer, et thrilleraktig EU-valg, radio- og TV-programmer rett på nett. Gjennombruddet for Internett som mediekanal kom i 1994, og året etter kom norske medier med for alvor.

1. september var det ti år siden Schibsted kjøpte Oslonett, og «ondskapen» kom inn i verden. Erling Fossen, en av Oslonetts privatkunder på nett, forsøkte å løpe igang en protestaksjon mot overtakelsen. «Oslonetts grundere har solgt sjela til storkapitalen i Akersgata for å få en kortsiktig gevinst. Dermed blir brukernes tilbud ruinert» påstår han ifølge Oslonetts «offisielle historie» skrevet av Steinar Kjærnsrød.

Bransjen ikke på banen

Den finnes først og fremst på nett, akkurat som disse kloke ord, signert Gisle Hannemyr, i 1993:

«Det vi har lært er rett og slett at datamaskiner ikke egner seg spesielt godt til å *behandle* data ut over trivielle operasjoner som tabulering, summering, søking og sortering. Det vi er i ferd med å oppdage er at datamaskiner best gjør nytte for seg som *medier* for menneskers behov for å uttrykke seg og *kanaler* for menneskers behov for å kommunisere.»

Artikkelen er den mest fornuftige i antologien «IT neste Ti» fra 1993. Her har red. Petter Gotschalk også tatt med et utdrag av Den norske dataforenings strategi for 90-årene, som ikke nevner Internett med et ord. Bransjen skjønte kort sagt ikke hva som foregikk.

– Jeg angrer på at jeg stolte mindre på egen magefølelse enn på Vint Cerf, en av Internetts stamfedre. Han sa at i 2003 ville antall brukere på Internett være 100 millioner. Det korrekte tallet var 600 millioner, forteller Hannemyr.

Resultatene først

Gjennombruddsårene for Internett er 2003, 2004 og 2005. Vinter-OL på Lillehammer i februar '94 var den første store begivenheten som trakk Nettet opp i Norge. Oslonett klarte å sikre seg en mulighet for å publisere resultatlister direkte fra NTB. Resultatlistene kom i tabellform, og Oslonett klarte å automatisere oversettelsen til engelsk, med mindre skjønnhetspletter som at Norge plutselig hadde en medaljevinner i alpin med fornavn Kjetil og mellomnavnet Second.

EU-valget i november 1994 ble igjen en thriller, og valgnatta med opptellingen av stemmene ble like dramatisk som ved den første avstemningen i EEC-avstemningen i 1972. Det nye var at Oslonett på nettet kunne publisere lokale resultater *før NRK* la dem ut.

Norge var da det land i verden som hadde størst prosentvis oppslutning om Internett. Omlag fem prosent av befolkningen i Norge ble antatt å ha tilgang til internett, men det var uklart om det betød at de kunne lese www, eller om de bare hadde tilgang til epost. Det var nå muligheten for å følge de lokale valgresultatene direkte på nettet ble introdusert. Mange tusen nordmenn, her i landet og utenlands, kommer til å benytte seg av et slikt tilbud når resultatene fra Stortingsvalget i høst telles opp. Det kunne de ikke før Oslonett la tjenesten tilrette.

På lufta med web

– Jeg var først, hevder Tron Øgrim. Han var frilanser i NRKs «Sånn er livet» på P2, og på nyåret 1994 hadde han åpen linje med nettadresse på epost inn i studio under direktesending. Lytterne kunne sende inn epost og stille spørsmål og kommentere det som ble sagt under direktesendingen fra studio.

TV-programmet Rondo hadde nok enda større innflytelse. Fredag etter fredag publiserte NRK Oslonetts webadresse på skjermen i aller beste sendetid. NRKs fredagskvelds-fjernsyn med Petter Nome som programleder, Synnøve Svabø som en slags stunt-Web-vertinne, og seernes egne lenketips var markedsføring som ga trøkk. Dagbladet fant til og med en pornoside via disse linkene, og hedde en ledig forside til denslags.

ComputerWorld ble første avis på Oslonett, fulgt av Morgenbladet.

Epost på Stortinget

– Vi var først igjen, sier Tron Øgrim. Med Øgrim som bakspiller kjørte enmannsgruppa til RV (Erling Folkvord) et stunt der de krevde å få epost og Internett på Stortinget. Administrasjonen syntes det var noe tull, men året etter fikk alle stortingsgruppene aksess og epost.

I 1995 økte trafikken voldsomt. Oslonett utviklet Kvasir. Telenor startet Telenor online. Nyheten kom den siste uka i august det året: Schibsted har kjøpt Oslonett. Schibsted hadde klar en abonnementstjeneste etter modell av America online (AOL) og Microsofts påtenkte portal MSN. Helst ville de det, for da kunne de ta betalt av leserne, men Nettet kom med hurtigtogs fart. Orkla Media snuste på internettmarkedet, og sikret seg via regionavisa DTBBs aksjepost 45 prosent av aksjene i Drammensnett. Kinneviks Modern Times Group eide Datamatrix og dermed Daxnet. Mediemogulene begynte å ta Internett i bruk. Om du den kommende valgnatt går ut på Nettet for å få ferske, lokale resultater uten alt matpratet (valgflesk, spekeskinker, biff...) så ta med at muligheten kom ikke av seg selv, og har ikke vært der alltid.

Det er bare ti år siden kulturrevolusjonen i norske medier skjøt fart.
